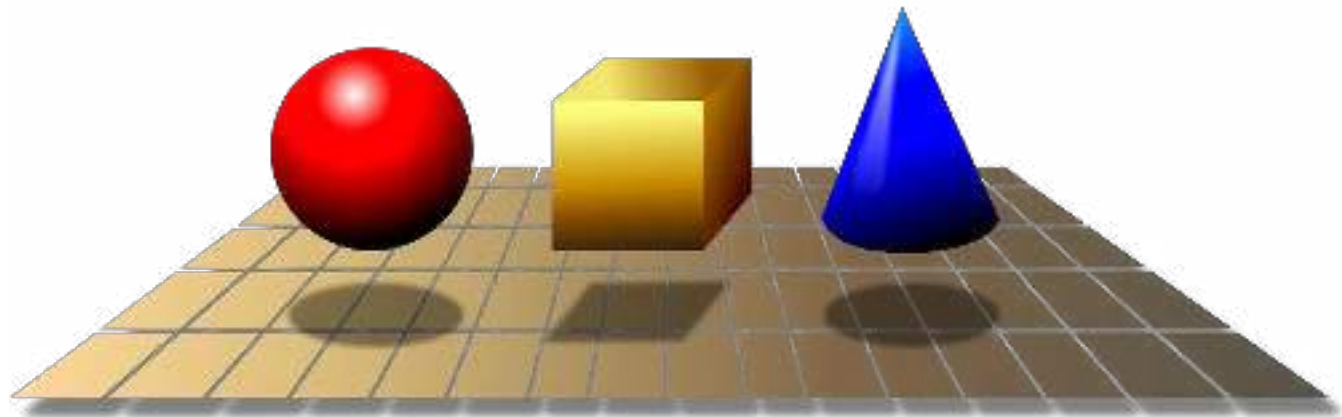

Сьогодні
09.05.2025

*Урок
№156*

Об'єм прямокутного паралелепіпеда і куба. Одиниці вимірювання об'єму

Сьогодні
09.05.2025

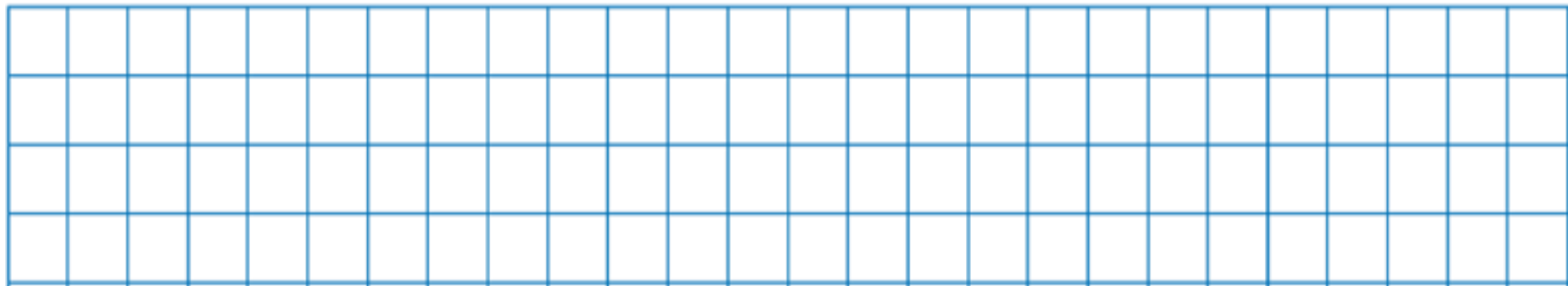
Повідомлення теми уроку та мотивація навчально-пізнавальної
діяльності учнів

Мета уроку:
сформулювати поняття одиниці
вимірювання об'єму; об'єму
прямокутного паралелепіпеда і
куба, вміння виконувати
завдання на обчислення
об'ємів

Математична розминка

Акваріум має форму прямокутного паралелепіпеда. Його бокові стіни скляні. Визнач об'єм акваріума і площу поверхні скла, якщо довжина акваріума 70 см, ширина 40 см, а висота 50 см?

Сьогодні
09.05.2025

Віршована фізкультхвилинка

Всі ми звикли до порядку,
Дружно робимо зарядку.
Ми на радість цьому дому
Проганяєм сон і втому.

І направо, і наліво,
Щоб нічого не боліло.
Один і два, три і чотири —
Набираємося сили.
Нахилились, повернулись,
До товариша всміхнулись.

Класна робота

(Усно.)

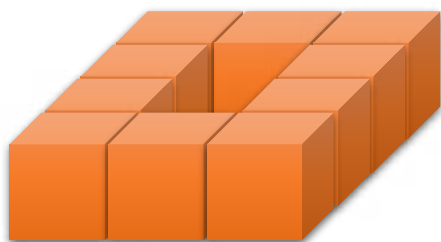
Обчисли об'єм V прямокутного паралелепіпеда, якщо площа його основи S і висота h дорівнюють:

- 1) $S = 12 \text{ см}^2$, $h = 4 \text{ см}$;
- 2) $S = 28 \text{ дм}^2$, $h = 2 \text{ дм}$.

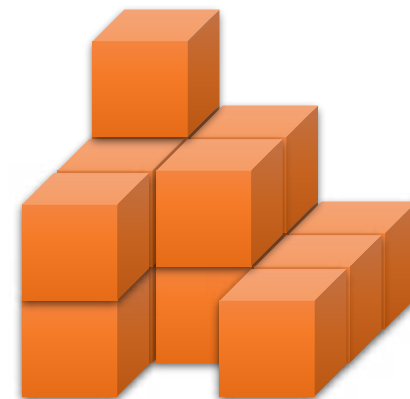

Завдання № 1667

На малюнку 139 і малюнку 140 зображено фігури, які складено з однакових кубиків. Обчисли їхні об'єми, якщо ребро куба дорівнює 5 см.

Мал. 139

Мал. 140

Розв'язання:

Об'єм кубика з ребром 5 см дорівнює $5^3 = 125 \text{ (см}^3\text{)}$;

Об'єм фігури на малюнку 139 дорівнює $125 \cdot 10 = 1250 \text{ (см}^3\text{)}$;

Об'єм фігури на малюнку 140 дорівнює $125 \cdot 14 = 1750 \text{ (см}^3\text{)}$.

Відповідь: 1250 см^3 ; 1750 см^3 .

Завдання № 1669

Заміни числом букву x , щоб рівність була правильною:

1) $8 \text{ дм}^3 115 \text{ см}^3 = x \text{ см}^3$;

2) $15 \text{ дм}^3 18 \text{ см}^3 = x \text{ см}^3$;

3) $15 \text{ см}^3 8 \text{ мм}^3 = x \text{ мм}^3$;

4) $17 \text{ м}^3 2 \text{ дм}^3 = x \text{ л}$;

5) $5 \text{ м}^3 112 \text{ дм}^3 217 \text{ см}^3 = x \text{ см}^3$;

6) $8 \text{ дм}^3 5 \text{ см}^3 12 \text{ мм}^3 = x \text{ мм}^3$.

Завдання № 1669**Розв'язання:**

$$1) 8 \text{ дм}^3 115 \text{ см}^3 = 8115 \text{ см}^3;$$

$$2) 15 \text{ дм}^3 18 \text{ см}^3 = 15\,018 \text{ см}^3;$$

$$3) 15 \text{ см}^3 8 \text{ мм}^3 = 15\,008 \text{ мм}^3;$$

$$4) 17 \text{ м}^3 2 \text{ дм}^3 = 17\,002 \text{ л};$$

$$5) 5 \text{ м}^3 112 \text{ дм}^3 217 \text{ см}^3 = 5\,112\,217 \text{ см}^3;$$

$$6) 8 \text{ дм}^3 5 \text{ см}^3 12 \text{ мм}^3 = 8\,005\,012 \text{ мм}^3.$$

Завдання № 1671

Вирази в кубічних сантиметрах:

- 1) $0,7 \text{ м}^3$; 2) $0,32 \text{ дм}^3$; 3) $2,7 \text{ дм}^3$; 4) $10,8 \text{ мм}^3$.

Розв'язання:

$$1) 0,7 \text{ м}^3 \cdot 1\,000\,000 = 700\,000 \text{ см}^3;$$

$$2) 0,32 \text{ дм}^3 \cdot 1000 = 320 \text{ см}^3;$$

$$3) 2,7 \text{ дм}^3 \cdot 1000 = 2700 \text{ см}^3;$$

$$4) 10,8 \text{ мм}^3 \cdot 0,001 = 0,0108 \text{ см}^3.$$

Завдання № 1673

Бак для води має форму прямокутного паралелепіпеда, виміри якого: 1 м 70 см, 1 м і 80 см. Скільки літрів води вміщує бак?

Розв'язання:

$$V = 1 \text{ м } 70 \text{ см} \cdot 1 \text{ м} \cdot 80 \text{ см} = 17 \text{ дм} \cdot 10 \text{ дм} \cdot 8 \text{ дм} = 1360 \text{ (дм}^3\text{)} \\ = 1360 \text{ л.}$$

Відповідь: 1360 л.

Завдання № 1674

1 л води має масу 1 кг. Скільки тонн води міститься в резервуарі, що має форму прямокутного паралелепіпеда, виміри якого:
5 м, 2 м і 3 м?

Розв'язання:

- 1) $2 \cdot 3 \cdot 5 = 30 \text{ (м}^3\text{)} = 3000 \text{ дм}^3 = 3000 \text{ л}$ – об'єм резервуара;
- 2) $3000 \cdot 1 \text{ кг} = 30\,000 \text{ кг} = 30 \text{ т}$ – маса води.

Завдання № 1676

В акваріум, що має форму прямокутного паралелепіпеда завширшки 40 см і завдовжки 60 см, налили 8 відер води, по 12 л у кожному.
Яка глибина води в акваріумі?

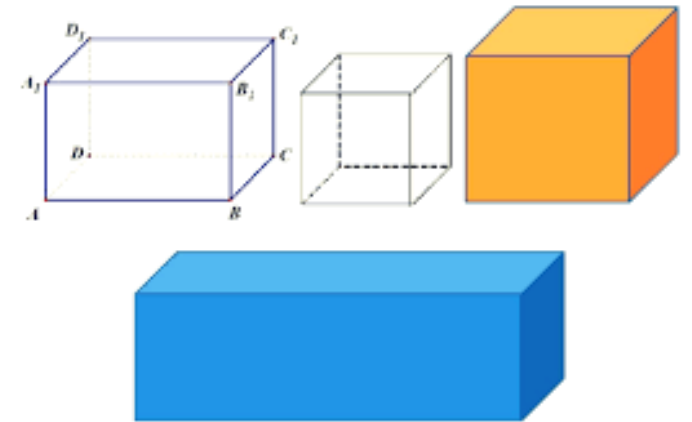
Розв'язання:

- 1) $12 \cdot 8 = 96$ (л) – об'єм води;
- 2) $40 \cdot 60 = 2400$ (см²) = 24 дм² – площа дна акваріума;
- 3) $96 : 24 = 4$ (дм) – висота води.

Відповідь: 4 дм.

Завдання № 1681

Куб і прямокутний паралелепіпед мають однакові об'єми. Знайди ребро куба, якщо виміри прямокутного паралелепіпеда дорівнюють 9 см, 3 см і 1 см. Порівняй площі повних поверхонь паралелепіпеда і куба.

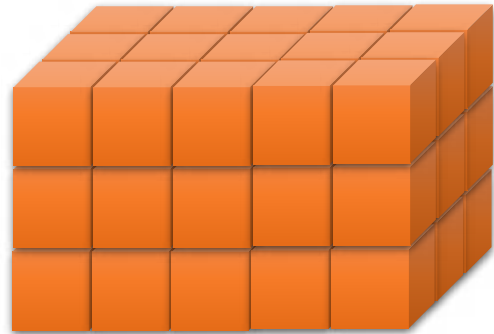
Завдання № 1681

Розв'язання:

- 1) $9 \cdot 3 \cdot 1 = 27 \text{ (см}^3\text{)}$ – об'єм прямокутного паралелепіпеда;
- 2) Оскільки $3^3 = 27$, то $a = 3 \text{ (см)}$ – ребро куба;
- 3) $2 \cdot (9 \cdot 3 + 9 \cdot 1 + 3 \cdot 1) = 2 \cdot (27 + 9 + 3) = 2 \cdot 39 = 78 \text{ (см}^2\text{)}$ – площа поверхні паралелепіпеда;
- 4) $3 \cdot 3 = 9 \text{ (см}^2\text{)}$ – площа грані;
- 5) $6 \cdot 9 = 54 \text{ (см}^2\text{)}$ – площа поверхні куба;
- 6) $78 - 54 = 24 \text{ (см}^2\text{)}$.

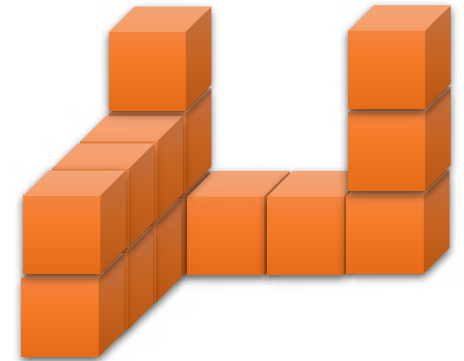
Відповідь: ребро куба 3 см; площа поверхні паралелепіпеда на 24 см^2 більша.

Завдання

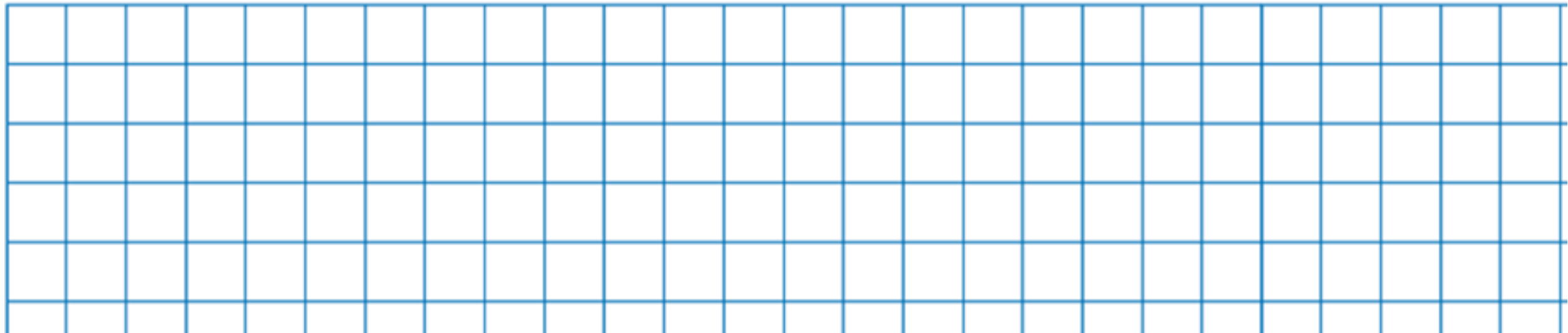

Мал. 141

На малюнках 141 і 142 зображено фігури з однакових кубиків. Обчисли їхні об'єми, якщо ребро кубика дорівнює 4 см.

Мал. 142

Розв'язання:

Об'єм кубика з ребром 4 см дорівнює $4^3 = 64$ (см³);

Кількість кубиків на малюнку 141 дорівнює $5 \cdot 5 \cdot 3 = 45$;

Об'єм фігури зображеної на мал. 141 дорівнює $64 \cdot 45 = 2880$ (см³);

Об'єм фігури зображеної на мал. 142 дорівнює $64 \cdot 14 = 896$ (см³).

Відповідь: 2880 см³; 896 см³.

Завдання

Довжина акваріума — 70 см, ширина — 45 см, висота — 65 см. Скільки відер води, по 9 л у кожному, потрібно влити в цей акваріум, щоб рівень води був нижчим від верхнього краю акваріума на 5 см?

Розв'язання:

- 1) $65 - 5 = 60$ (см) — висота води;
- 2) $70 \cdot 45 \cdot 60 = 189\,000$ (см³) = 189 л — об'єм води;
- 3) $189 : 9 = 21$ (відро).

Відповідь: 21 відро.

Завдання

Знайди масу скла, якщо його довжина — 80 см, ширина становить 75 % від довжини, а товщина — 0,6 см. Маса 1 дм³ скла дорівнює 2,5 кг.

Розв'язання:

- 1) $80 \cdot 0,75 = 60$ (см) - ширина;
- 2) $80 \cdot 60 \cdot 0,6 = 2880$ см³ = 2,88 (дм³) – об'єм скла;
- 3) $2,88 \cdot 2,5 = 7,2$ (кг).

Відповідь: маса скла 7,2 кг.

1. Як знайти об'єм прямокутного паралелепіпеда, якщо відомі площа основи й висота?
2. Як знайти об'єм куба?
3. Скільком кубічним сантиметрам дорівнює один кубічний дециметр?
4. Скільком кубічним дециметрам дорівнює один літр?
5. Скільком літрам дорівнює один кубічний метр?

Сьогодні
09.05.2025

Завдання для домашньої роботи

Опрацюй підручник
сторінки 151 -160.
Виконай завдання:
№ 1670, 1675.

